

Nagrada za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti 2017/2018

Nagrada za doprinos razvoju svih
oblika pristupačnosti 2017/2018

Nagrada za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti 2017/2018

Izdavač:

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva
Vlada Republike Srbije

Autori:

Udruženje za reviziju pristupačnosti

Urednica:

Jovana Đinđić

Lektura i redaktura:

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva

Dizajn i priprema:

Maja Malidžan Nedeljev

Vlada
Republike
Srbije

TIM
ZA SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I
SMANJENJE SIROMAŠTVA

Заштитник грађана
Заштитник грађана

Stalna konferencija
gradova i opština
Savez gradova i opština Srbije

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

PODRŠKA: Izrada publikacije
omogućena je sredstvima Švajcarske
agencije za razvoj i saradnju u okviru
projekta „Podrška unapređenju
procesa socijalnog uključivanja
u Republici Srbiji

NAPOMENA: Ova publikacija
ne predstavlja zvaničan stav Vlade
Republike Srbije.

SADRŽAJ

Predgovor	4
Pristupačno okruženje	8
Nagrada za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti	10
Preporuke na osnovu poseta jedinicama lokalne samouprave	12
Inicijative nagrađene 2017. godine – Niš, Pirot, Kragujevac	15
Niš	15
Pirot	18
Kragujevac	20
Inicijative nagrađene 2018. godine – Kruševac, Svilajnac, Novi Sad ...	22
Kruševac	22
Svilajnac	24
Novi Sad	26
Nenagrađeni primeri dobre prakse	28
Dodela nagrada za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti u Republici Srbiji	29

PREDGOVOR

Zašto Nagrada za razvoj svih oblika pristupačnosti?

Nepristupačnost otežava uspostavljanje prijateljstava, blokira ljude od mogućnosti odlaska na mesta gde se razmenjuju informacije i gde se odlučuje, sprečava osobe sa invaliditetom i starije, teže pokretne osobe da koriste javne površine na putu do bilo kog objekta, da koriste bilo koje prevozno sredstvo, da se nesmetano kreću unutar stambenih objekata. Sve su to važne stvari koje jedno društvo čine inkluzivnim – društvom koje deluje i odgovara na različite potrebe svih svojih pripadnika, a čiji je krajnji cilj osamostaljivanje i dostojanstven život.

Svi međunarodni dokumenti nedvosmisleno ukazuju na to da su i međunarodna zajednica i pokret osoba sa invaliditetom saglasni da politika pristupačnosti ima ključnu ulogu u uklanjanju prepreka sa kojima se osobe sa invaliditetom i starije osobe još uvek suočavaju u svakodnevnom životu i zato je ova politika izdvojena kao prioritetna u savremenom društvu.

Svestan ove činjenice – da je pristupačnost preduslov za punu participaciju u društvu, ali da je put do ostvarenja tog cilja dugotrajan i da njegov teret u Republici Srbiji najvećim delom nose lokalne samouprave, Zaštitnik građana je, uz značajnu podršku Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva i Stalne konferencije gradova i opština, ustanovio dodelu nagrada za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti jedinicama lokalne samouprave.

Nagrada za pristupačnost je nastala kao izraz potrebe da se u nastojanjima da se postigne inkluzivnije društvo u Srbiji ukaže na iskorake pojedinaca i/ili institucija u kreiranju primera dobre prakse koji doprinose kvalitetu života, služe kao model, inspiracija i ideja za sve i kao takvi su veoma značajni za unapređenje položaja osoba sa invaliditetom. Istovremeno, nagrada ima za cilj da kontinuirano utiče na podizanje svesti i pošalje snažnu poruku o važnosti pristupačnosti.

Brošura o Nagradi za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti predstavlja podsetnik da su mnoge stvari koje omogućavaju pristupačnije okruženje, a za koje se često smatra da su teške, nemoguće ili komplikovane – ipak moguće i neophodne ako ćemo zaista raditi na tome da stvorimo društvo u kome svi imaju pravo i mogućnost da se uključe.

Saznanje o dobrim praksama ohrabruje, pokazuje da je moguće i sa oskudnim resursima menjati okolinu i društvo oko sebe i, još važnije, da svi, a ne samo nadležni, možemo na to da utičemo. Brošura predstavlja još jedan način da izrazimo zahvalnost gradovima, opštinama i gradskim opštinama koji su uzeli učešće na konkursu Zaštitnika građana 2017. i 2018. godine i čiji primeri dobre prakse su ovde prikazani, te na taj način značajno doprineli prvim koracima u stvaranju društva bez prepreka.

Zoran Pašalić
Zaštitnik građana

”

Nagrada za pristupačnost je nastala kao izraz potrebe da se u nastojanjima da se postigne inkluzivnije društvo u Srbiji ukaže na iskorake pojedinaca i/ili institucija u kreiranju primera dobre prakse koji doprinose kvalitetu života

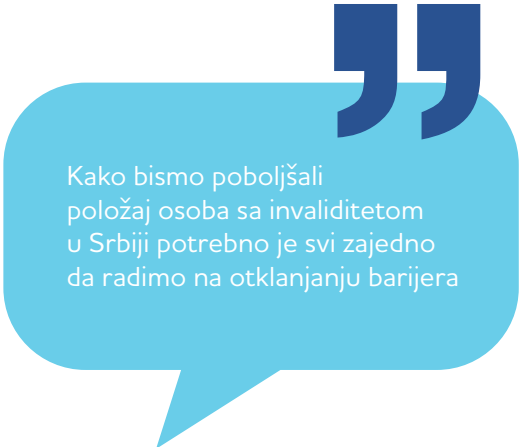
Zoran Pašalić
Zaštitnik građana

Pristupačno okruženje, proizvodi i usluge predstavljaju preduslov za ravnopravno uključivanje svih građana i građanki u društvo. I pored postojećeg zakonskog okvira, u Srbiji mnogi objekti, površine, usluge i informacije ostaju nepristupačni osobama sa invaliditetom i teškoćama u kretanju ili komunikaciji. Naročito zabrinjava nepristupačnost objekata javne namene u kojima se ostvaruju različita prava, poput uslužnih centara jedinica lokalne samouprave, centara za socijalni rad, filijala Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, domova zdravlja i sl.

Tokom poseta gradovima, opštinama i gradskim opštinama koje su ušle u uži izbor za dodelu nagrada jedinicama lokalne samouprave koje su najviše doprinele razvoju svih oblika pristupačnosti na svojoj teritoriji, predstavnici i predstavnice Komisije su uvideli da su zaposleni u jedinicama lokalne samouprave uglavnom upoznati sa zakonskim obavezama koje se tiču pristupačnosti, ali da usled različitog tumačenja standarda pristupačnosti dolazi do neujednačene prakse u ovoj oblasti.

Ova brošura je upravo nastala sa ciljem promovisanja primera dobre prakse u oblasti pristupačnosti u gradovima, opštinama i gradskim opštinama u Republici Srbiji koje su nagrađene za razvoj svih oblika pristupačnosti 2017. i 2018. godine. Nadamo se da će inicijative predstavljene u ovoj brošuri poslužiti kao inspiracija donosiocima odluka, stručnjacima/kinjama i predstavnicima/ama nevladinih organizacija za unapređenje prakse i stvaranje inkluzivnog okruženja koje odgovara na potrebe različitih grupa stanovništva.

Kako bismo poboljšali položaj osoba sa invaliditetom u Srbiji potrebno je svi zajedno da radimo na otklanjanju barijera

Kako bismo poboljšali položaj osoba sa invaliditetom u Srbiji, potrebno je svi zajedno da radimo na otklanjanju barijera i na osmišljavanju i sprovođenju različitih mera koje će doprineti potpunoj uključenosti osoba sa invaliditetom u društvo. Veoma nas raduje entuzijazam i volja za učenjem koje smo uočili kod mnogih zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave, te se nadamo da ćemo zajedničkim radom stvoriti gradove i opštine koji su pristupačni svim građanima i građankama.

Dragana Jovanović Arijas
menadžerka Tima za socijalno uključivanje
i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije

Gradovi i opštine imaju zadatak da svojim građanima svakodnevno stvaraju i unapređuju uslove za život, i to kroz obavljanje niza poslova koji su vezani za urbanističko planiranje, zaštitu životne sredine, pružanje komunalnih usluga, razvoj sporta i rekreacije, pa sve do pružanja socijalnih usluga. U ovako obimnoj mreži poslova, dešava se da nedovoljno pažnje bude posvećeno potrebama najranjivijih članova našeg društva, čiji glas često nije dovoljno jak da bi dopro do opštinskih administracija i donosilaca odluka.

Naši gradovi, ulice i javni prostori mogu se smatrati onoliko uređenim i pogodnim za život koliko su pristupačni onima koji se kreću otežano. Zato je značajno da se prilikom urbanističkog planiranja i projektovanja javnih prostora primenjuju pravila dizajna za sve/univerzalnog dizajna, jer se tako kreiraju gradovi za svakoga, u skladu sa principima Nove Urbane Agende i ciljevima održivog razvoja. Takođe, možemo smatrati da smo uspešni u pružanju usluga samo onda kada su te usluge dostupne svima na jednak način.

Iako su mnoga pravila dizajna za sve/univerzalnog dizajna već ugrađena u zakone i podzakonska akta, nedosledna primena i još uvek nedovoljno znanja o značaju primene dovode do potrebe da se iznova podsećamo i ističemo pozitivne primere onih koji pravila sprovode u punom obimu ili čak izlaze iz redovnih okvira i prave iskorake ka većem stepenu inkluzije.

Učešće u konkursu Zaštitnika građana za dodelu godišnje nagrade za pristupačnost Stalnu konferenciju gradova i opština je obogatilo za jedno veliko iskustvo, jer smo, prihvativši inicijativu za zajedničko sprovođenje konkursa, otvorili još jedno poglavlje, kome u prethodnom periodu nije posvećivano dovoljno pažnje.

Kroz učešće u radu Komisije za dodelu nagrada za pristupačnost posetili smo mnoge naše manje i veće gradove trudeći se da ih posmatramo drugim očima, iz vizure onih kojima je kretanje otežano i ograničeno. Brojne prepreke na ulicama i javnim površinama, nepovoljna saobraćajna i arhitektonska rešenja, nejednaka dostupnost usluga samo su neke od tema koje su nam privukle pažnju. S druge strane, susreli smo se sa brojnim primerima entuzijazma pojedinaca i grupa, dobre saradnje sa nevladinim sektorom i brojnim strateškim pristupima za unapređenje stanja i pomeranje granica. Kroz dvogodišnje sprovođenje konkursa smo imali priliku da se upoznamo sa velikim brojem inicijativa gradova i opština, a posebno smo cenili one koje su nastale u uslovima ograničenih kapaciteta i resursa, što su izazovi sa kojima se lokalne samouprave svakodnevno suočavaju.

Konstantnom edukacijom, unapređenjem zakona, deljenjem iskustava i primera dobre prakse, uz stvaranje novih koalicija i partnerstava sa akterima na svim nivoima, Stalna konferencija gradova i opština nastaviće da radi na poboljšanju svih oblika pristupačnosti na lokalnu. Ovu publikaciju takođe vidimo kao značajan doprinos takvim zalaganjima.

Dorđe Staničić
generalni sekretar Stalne konferencije gradova
i opština-Saveza gradova i opština Srbije

PRISTUPAČNO OKRUŽENJE

Pristupačno okruženje podrazumeva da svako ima jednak pristup izgrađenom okruženju, proizvodima i uslugama i učestvuje u svim aktivnostima zajednice, na jednakoj osnovi. Ovaj inkluzivni pristup izgrađenom okruženju ima svoju istoriju i principe razvijene kroz Univerzalni dizajn/Dizajn za sve.

Koncept „Dizajn za sve” je nastao tokom 90-ih godina 20. veka u Irskoj. Njegova polazna osnova je da se ljudi razlikuju u odnosu na različite karakteristike poput godina, fizičkih karakteristika (invaliditet, visina, težina, snaga itd.), senzornih karakteristika (vid, sluh itd.) i/ili intelektualnih sposobnosti, privremene karakteristike umanjene sposobnosti (trudnoća, prelom ruke/noge i sl.), brzinu i kvalitet reakcije, sposobnost percepcije i demografske karakteristike. Dizajn za sve podrazumeva stvaranje okruženja koje uvažava širok spektar individualnih sklonosti i sposobnosti korisnika i korisnica (u fizičkom, senzornom i/ili intelektualnom smislu). Ideja ovog pristupa jeste kreiranje okruženja, proizvoda i usluga koje mogu da koriste svi građani i građanke, bez ikakvog prilagođavanja – sve što se osmišljava treba da bude pristupačno najvećem mogućem delu stanovništva.

Dizajn za sve ne podrazumeva skupa idejna rešenja već se odnosi na proces i strategiju planiranja koja je usmerena na potrebe ljudi. Koncept podrazumeva estetiku i funkcionalnost elemenata pristupačnosti, bilo da su oni deo nekog proizvoda, usluge, softvera ili služe za savladavanje visinskih razlika i podrazumeva da oni moraju da ispune stroge kriterijume bezbednosti i da ne izazivaju opasnost po zdravlje ljudi.

Mreža Evropskog koncepta pristupačnosti (eng. European Concept for Accessibility Network) okuplja eksperte i ekspertkinje¹ koji se bave dizajnom proizvoda, usluga i izgrađenog okruženja. Publikacije koje objavljuje ova mreža, prevedene i na srpski jezik, objedinjuju iskustva i znanja koja mogu da se primene na različite oblasti društvenog života.

¹ Spisak država u kojima deluju eksperti/kinje okupljeni oko Evropskog koncepta pristupačnosti: Austrija, Belgija, Velika Britanija, Grčka, Irska, Izrael, Italija, Litvanija, Luksemburg, Mađarska, Nemačka, Norveška, Portugalija, Srbija, Finska, Francuska, Holandija, Češka, Španija, Švajcarska i Švedska
(izvor: <http://www.eca.lu/index.php/members>)

Kada je reč o normativnom i institucionalnom okviru u oblasti pristupačnosti u Srbiji, pristupačnost je naglašena u većem broju domaćih i međunarodnih dokumenata, a centralno mesto zauzimaju Zakon o sprečavanju diskriminacije osoba sa invaliditetom i Zakon o planiranju i izgradnji, kao i Pravilnik o tehničkim standardima planiranja, projektovanja i izgradnje objekata, kojima se osigurava nesmetano kretanje i pristup osobama sa invaliditetom, deci i starim osobama (u daljem tekstu: Pravilnik). Primenu zakona kontrolišu nezavisne institucije Zaštitnik građana i Poverenik za zaštitu ravnopravnosti.

U većim gradovima u Srbiji postoje javni sadržaji i objekti koji su potpuno ili skoro u potpunosti pristupačni za sve potencijalne korisnike i korisnice bez obzira na njihove fizičke karakteristike i mogućnosti, ali je to daleko od dovoljnog.

Primetno je da javni objekti koji imaju veliki značaj za građane i građanke u ostvarivanju njihovih prava, skoro po pravilu, imaju najmanji stepen pristupačnosti (na primer, osnovne i srednje škole, domovi zdravlja, ispostave i filijale Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje u kojima se sastaju prvostepena i drugostepena lekarska komisija, odnosno u kojima se obavljaju pregledi pacijenta i utvrđuje težina povrede ili stepen invaliditeta). Određeni broj objekata javne namene je poslednjih godina adaptiran kako bi bio pristupačan svim građanima i građankama, ali se kao jedini element pristupačnosti pojavljuju pristupne rampe, dok su ostali elementi pristupačnosti, poput eskalatora, liftova, induktivnih petlji, vizuelno-taktilnih interaktivnih informacionih tabli zanemareni ili ređe prisutni, što onemogućava potpunu pristupačnost objekta.

Pešački koridori, bioskopi i pozorišta, domovi kulture, ali i manje prodavnice, frizerski saloni i, generalno, komercijalni sadržaji unutar gradskih blokova uglavnom nisu izgrađeni u skladu sa standardima pristupačnosti, te se građani i građanke sa teškoćama u kretanju suočavaju sa barijerama skoro na svakom koraku. Izuzetak su savremeni tržišni centri i luksuzni hoteli, koji su potpuno pristupačni.

Posmatrajući primere dobre prakse u Srbiji i u Evropskoj uniji, možemo da zaključimo da pristupačnost nije i ne može da bude rezultat samo zakonske regulative, kao ni fokus samo jedne institucije. Za izgradnju pristupačnog okruženja neophodna je tesna i koordinisana saradnja svih relevantnih službi ali i građana/ki, korisnika/ca, eksperata/kinja i organizacija koje se bave poboljšanjem uslova života u gradovima i opštinama. Ova saradnja je važna u svim fazama rada – od planiranja i projektovanja, preko javne nabavke do ugradnje odnosno izgradnje.

NAGRADA ZA DOPRINOS RAZVOJU SVIH OBLIKA PRISTUPAČNOSTI

Polazeći od težnje i obaveze gradova i opština da svim svojim građanima i građankama omoguće jednake uslove za ostvarivanje prava i jednak pristup javnim dobrima i uslugama, Zaštitnik građana, Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije i Stalna konferencija gradova i opština – Savez gradova i opština sklopili su Sporazum o saradnji u decembru 2016. godine. Ovim sporazumom je predviđeno osnivanje Komisije za dodelu nagrada jedinicama lokalne samouprave koje su u prethodnoj kalendarskoj godini najviše doprinele razvoju svih oblika pristupačnosti na svojoj teritoriji, odnosno u svom okruženju. Komisiju čine po jedan predstavnik/ca sporazumnih strana i udruženja građana koja imaju svoje predstavnike/ce među članovima Saveta Zaštitnika građana za osobe sa invaliditetom i starije. Nagrada je prvi put dodeljena 2017. godine.

Cilj Nagrade za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti jeste da popularizuje i javno pohvali aktivnosti lokalnih samouprava koje vode ka unapređenju urbanih okruženja tako da postanu pristupačna, bezbedna i ugodna za sve građane i građanke. Pri tome, posebna pažnja je usmerena na postojanje strateškog planiranja, saradnje sa udruženjima, naročito sa onim koja okupljaju osobe sa invaliditetom, pružanje podrške njihovim inicijativama i uvođenje inovacija u oblasti pristupačnosti.

Dodatno, ideja je da se uoče razlozi zbog kojih se tehnički normativi koji se odnose na pristupačnost ne primenjuju u punoj meri i da se formulišu preporuke za unapređenje u ovoj oblasti. Zajedno sa tim, misija ovog projekta je da trajno promeni svest donosilaca odluka i svih drugih aktera javnog života kroz edukaciju i podsticanje na razmišljanje koje prevazilazi minimalne standarde koji se navode u zakonskim propisima, jer se i zakoni i standardi konstantno menjaju kako bi adekvatnije odgovarali na potrebe zajednice u kojoj se primenjuju.

Nagrada za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti organizuje se po ugledu na nagradu Access City Award koju dodeljuje Evropska komisija od 2011. godine. Cilj ove nagrade je prepoznavanje i promovisanje napora koje gradovi u Evropskoj uniji ulažu u unapređivanje pristupačnosti kako bi garantovali svojim građanima i građankama jednak pristup svim fundamentalnim pravima, unapredili njihov kvalitet života i omogućili punu uključenost u društvo. U cilju razmene iskustava i informacija o primerima dobre prakse, predstavnici i predstavnice nagrađenih jedinica lokalne samouprave iz Srbije su odlazili u studijske posete gradovima koje je nagradila Evropska komisija. Godine 2017, predstavnici/e Niša, Pirota i Kragujevca su posetili Milano i Alesandriju, a 2018. godine su predstavnici/e Kruševca, Svilajнца, Novog Sada, Vračara i Kragujevca bili u studijskoj poseti Ljubljani.

Cilj Nagrade je promocija i pohvala aktivnosti JLS koje vode ka unapređenju urbanih okruženja tako da postanu pristupačna, bezbedna i ugodna za sve građane i građanke.

САЛЕ ЗА
САСТАНКЕ

PREPORUKE NA OSNOVU POSETA JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE

Preporuke koje slede imaju za cilj da podstaknu donosiocce odluka u jedinicama lokalne samouprave u Srbiji da unaprede svoju praksu u oblasti pristupačnosti i pomognu im u donošenju odluka i postavljanju prioriteta u tom procesu. Lista preporuka je nastala na osnovu informacija prikupljenih tokom poseta Komisije za pristupačnost gradovima, opštinama i gradskim opštinama u prethodna dva ciklusa Nagrade za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti.

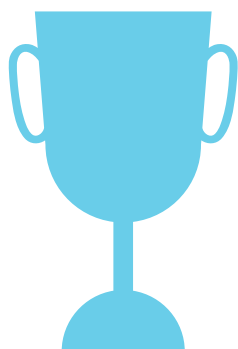
- U projektnim zadacima gde je JLS naručilac i gde je predmet izgradnja ili rekonstrukcija objekata ili površina javne namene treba se jasno pozvati na normative i zakonsku obavezu, citiranjem ili navođenjem članova Pravilnika o tehničkim standardima planiranja, projektovanja i izgradnje objekata, kojima se osigurava nesmetano kretanje i pristup osobama sa invaliditetom, deci i starim osobama. Na taj način se smanjuje mogućnost greške projektanta/kinje da ne uključi sve elemente pristupačnosti u budući projekat.
- Pristupačnost informacija i usluga podjednako je važna koliko i uklanjanje arhitektonskih barijera. Instaliranje induktivne petlje ili postavljanje vizuelno-taktilne informacione table unutar objekta za osobe oštećenog sluha ili vida znači isto što i izgradnja rampe na ulazu u zgradu za osobu koja se otežano kreće.
- Prilikom planiranja i izvođenja adaptacija treba voditi računa o neprekinutom lancu kretanja kroz objekat – pristupačnost prilaza i ulaza nije dovoljna. Ovo se, na primer, odnosi na razlike u nivoima unutar objekta i prepreke poput pragova i stepenika koje su uobičajene pa ih zaposleni koji nemaju invaliditet i ne primećuju. Korisnicima/ama invalidskih kolica, međutim, nijedna prepreka nije beznačajna.
- Prilikom primene normativa za pristupačnost treba razmišljati i izvan zakonskog minimuma kako bi se ostvario veći stepen uključenosti. Takođe, potrebno je razmišljati o tome da li normativi odgovaraju potrebama uočenim u praksi. Tako se, na primer, u članovima 26. i 27. Pravilnika navode dimenzije i karakteristike šaltera u poslovnim i javnim objektima koji služe za komunikaciju sa strankama i ta dva člana opisuju minimum uslova da bi se neki šalter mogao nazvati pristupačnim. Međutim, najčešća pojava u Srbiji je da su šalteri zastakljeni i sa otvorom koji služi za razmenu dokumentacije i novca ili pak za glasovnu komunikaciju između službenika/ce i korisnika/ce, uglavnom iz bezbednosnih razloga. Praksa je pokazala da zastakljivanje šaltera može da predstavlja problem za stranke koje slabije vide i/ili čuju, pa bi uklanjanje zastakljenog dela sa šaltera (tamo gde je to bezbednosno moguće) u stvari bio primer razmišljanja izvan i preko zakonskog minimuma.

- U praksi se pokazalo da određena rešenja za savladavanje visinskih razlika kao što su, na primer, koso-podizne sklopive platforme ne odgovaraju potrebama svih. One su dizajnirane samo za korisnike/ce invalidskih kolica (nije primenjen princip univerzalnog dizajna) što predstavlja problem korisnicima/ama teških elektromotornih kolica ili skutera, a veliki problemi se javljaju i prilikom održavanja i servisiranja. Svedoci smo toga da se u svetu ovakva rešenja odbacuju u korist eskalatora, vertikalnih podiznih platformi i liftova, što je prepoznato kao inkluzivniji pristup.
- Prilikom donošenja odluke da se kao element pristupačnosti koriste metalne, montažno-demontažne rampe neophodno je urediti i njihovo redovno održavanje kako konstruktivni delovi, varovi i hodajuća podloga ne bi propali tokom korišćenja ili zbog atmosferskih uticaja.
- Nije dovoljno samo instalirati/primeniti neki element pristupačnosti naveden u Pravilniku, već je potrebno uložiti trud da se razume kako se taj element koristi u praksi i čemu tačno služi, kako bi se izbegli nepotrebni troškovi i moguće neprijatnosti prilikom upotrebe. Na primer, ne postoji standardizovan način ugradnje reljefnih ploča (taktilnih polja bezbednosti na pešačkim prelazima i linija vođenja duž trotoara za slepa i slabovidna lica) pri rekonstrukciji trotoara. Ovo dovodi do toga da se taktilni blokovi ugrađuju različito od grada do grada, pa čak i u okviru jednog istog trotoara. Preporuka je da lokalna samouprava, u situacijama kada ne postoje jasni zakonski propisi, usvoji standarde postavljanja elemenata pristupačnosti.
- Neophodno je redovno održavati trotoare i uspostaviti kanal komunikacije koji bi građani i građanke koristili da prijave oštećenja. Oštećeni trotoar predstavlja podjednako veliku prepreku za osobu koja koristi invalidska kolica ili roditelje sa decom u kolicima kao, na primer, nepropisno parkirano vozilo ili izdignuti ivičnjak.
- Prilikom ograđivanja gradilišta potrebno je voditi računa o pristupačnom i bezbednom toku pešačke komunikacije. Uobičajene oznake za pešake da pređu na drugu stranu trotoara u nemalom broju slučajeva usmeravaju na nebezbedno kretanje ulicom i na ivičnjake koji nisu spušteni. Loše ograđena i označena gradilišta predstavljaju posebno veliki bezbednosni rizik za osobe oštećenog vida.
- Neophodno je pojačati kontrolu postavljanja privremenih objekata (trafika i pripadajućih frižidera, sanduka za sladoled, letnjih bašta kafića) i različitih znakova na trotoarima kako oni ne bi ugrozili kretanje pešaka.
- Za objekte koji su pod zaštitom ili se nalaze u zonama pod zaštitom Zakona o kulturnim dobrima neophodno je obratiti se nadležnom Zavodu za zaštitu spomenika kulture i tražiti uslove za intervencije na uklanjanju barijera. Činjenica da je neki objekat pod zaštitom ne znači da je nemoguće adaptirati ga da bude pristupačan. Ako nije moguće intervenisati na glavnom ulazu, potrebno je razmotriti mogućnosti intervencije na sporednim ulazima.

- Ukoliko je izvodljivo, razmotriti ideju da se što je veći mogući broj službi i servisa od značaja za građane i građanke smesti u jedan pristupačan objekat (centri za socijalni rad, kancelarije Fonda za penziono i invalidsko osiguranje, službe Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje, uslužni administrativni centri, poresko, administracija u policiji).
- Posvetiti posebnu pažnju radu na osnaživanju organizacija civilnog društva, njihovoj edukaciji i umrežavanju. Naime, primetan je trend da u sredinama u kojima je aktivan veći broj organizacija osoba sa invaliditetom, koje jasno artikuliraju svoje potrebe u komunikaciji sa donosiocima odluka, postoji i veći broj prevaziđenih arhitektonskih i informacionih barijera, pa i uhodani mehanizmi kojima se ovakvi problemi rešavaju.
- Omogućiti kontinuiranu edukaciju zaposlenih inženjera/ki u institucijama lokalne samouprave za primenu koncepta Dizajn za sve/Univerzalni dizajn i standarda pristupačnosti.

INICIJATIVE NAGRAĐENE 2017. GODINE – NIŠ, PIROT, KRAGUJEVAC

GRAD NIŠ:
Nagrada za strateško promišljanje
i proaktivnost
u razvoju pristupačnosti

2017

NAGRAĐENA INICIJATIVA:
Savet za rad sa osobama
sa invaliditetom
gradonačelnika Niša

U Nišu je uspostavljen mehanizam za sagledavanje potreba i postavljanje prioriteta u vezi sa unapređivanjem položaja osoba sa invaliditetom u vidu Saveta za rad sa osobama sa invaliditetom koji je obrazovan u avgustu 2016. godine rešenjem gradonačelnika grada Niša. Savet čine predstavnici/e udruženja i organizacija osoba sa fizičkim, mentalnim i senzornim invaliditetom. Savet razmatra pitanja ostvarivanja i zaštite prava osoba sa invaliditetom, njihovog društvenog i ekonomskog položaja u gradu, prati primenu zakona i lokalnih propisa i predlaže mere za poboljšanje uslova života ove ciljane grupe. Pored toga, ovo telo informiše osobe sa invaliditetom o načinima i mogućnostima za ostvarenje njihovih prava, koordinira rad lokalnih organizacija i udruženja, radi na njihovom umrežavanju, inicira različite aktivnosti i trudi se da učini vidljivim probleme sa kojima se suočavaju osobe sa invaliditetom u Nišu.

U okviru Saveta postoji 11 timova:

- 1 Tim za saradnju sa Ministarstvom rada i socijalne politike, Zaštitnikom građana i razmenu iskustava sa drugim gradovima
- 2 Tim za oblast unapređenja pristupačnosti Grada
- 3 Tim za oblast ljudskih prava i pružanja pravne pomoći
- 4 Tim za oblast implementacije Zakona o zapošljavanju osoba sa invaliditetom
- 5 Tim za oblast zdravstvene zaštite
- 6 Tim za oblast obrazovanja osoba sa invaliditetom, dece ometene u razvoju
- 7 Tim za oblast implementacije projektnih aktivnosti
- 8 Tim za oblast socijalne zaštite, samostalni život osoba sa invaliditetom
- 9 Tim za oblast dostupnosti informacija i komunikacija
- 10 Tim za oblast komunalnih delatnosti, saobraćaja i pitanja parkiranja vozila osoba sa invaliditetom
- 11 Tim za oblast sporta i rekreacije

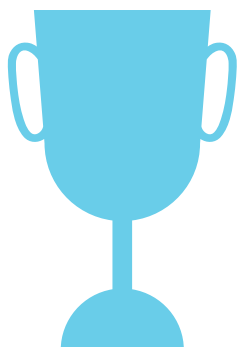
Savet u saradnji sa udruženjem „Životna Snaga“ priprema i izdaje informator „Vodič kroz prava i subvencije namenjene osobama sa invaliditetom na teritoriji Grada Niša“, jedini informator ovakvog tipa u Republici Srbiji. Do sada je publikovano osam brojeva. Cilj izdavača je da nastavi da radi na dostupnosti informacija osobama sa invaliditetom, prevashodno o pravima i subvencijama koje su im na raspolaganju.

Savet inicira i aktivno učestvuje u pripremi strateških dokumenata i projekata iz oblasti socijalne zaštite i zaštite osoba sa invaliditetom, kao i u monitoringu realizovanih aktivnosti. Savet razmatra pitanja koja se tiču pristupačnosti i uklanjanja arhitektonskih barijera, što je do sada rezultovalo mnogobrojnim inicijativama upućenim Gradu i nadležnom ministarstvu.

Akcionim planom održivog razvoja Grada Niša za period 2015–2020. godine predviđena je realizacija projekta prvog stepena prioriteta „Unapređenje pristupačnosti Grada Niša“, koji je usmeren na rešavanje problema koji nastaju usled zaostalih arhitektonskih barijera u gradu, rekonstrukciju postavljenih elemenata pristupačnosti koji nisu po standardima i završavanje neplanske izgradnje. Na osnovu razmene iskustava sa gradom Milanom (Italija) čelnici grada Niša su opredelili 5 miliona dinara za investicije definisane akcionim planom projekta.

Svake godine, povodom Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom, Savet u Gradskoj kući organizuje svečanu sednicu na kojoj se sumiraju postignuti rezultati rada ovog tela u prethodnom periodu.

GRAD PIROT:

Nagrada za uključivanje krajnjih korisnika/ca u proces donošenja odluka o adekvatnom rešenju za problem pristupačnosti

2017

NAGRAĐENA INICIJATIVA:

Rekonstrukcija centralnih gradskih ulica

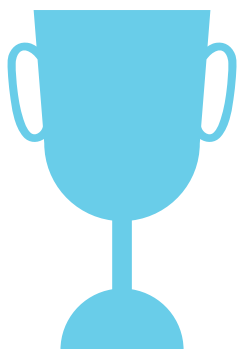
Udruženja osoba sa invaliditetom iz Pirota su, uz aktivnu podršku grada, 2012. godine formirala Akcioni tim za pristupačnost. Tim je mapirao nepristupačne prioritetne javne objekte i površine, napravio akcioni plan za uklanjanje tih barijera i za njegovo sprovođenje su izdvojena sredstva iz budžeta. Godinu dana kasnije je formirana Komisija za planiranje u oblasti pristupačnosti objekata u javnoj upotrebi, u kojoj učestvuju i osobe sa invaliditetom. Komisija je relevantno telo za podršku svim javnim preduzećima i institucijama da unaprede pristupačnost objekata u svojoj nadležnosti. Komisija je definisala dugoročne i kratkoročne ciljeve koji su ugrađeni i u predlog Lokalnog akcionog plana „Pirót – grad pristupačan za sve“ za period od 2013. do 2023. godine.

U skladu sa ovim planom, realizovani su projekti adaptacije gradskog uslužnog centra, sportske hale Kej, sale Doma kulture, zatvorenog gradskog bazena sa parking prostorom. Pored adaptacije objekata, urbanisti/kinje grada su intenzivno radili/e i na uređenju centralnih gradskih ulica (postavljanje nove ulične rasvete, popravka trotoara, spuštanje ivičnjaka na pešačkim prelazima i upotreba podužnih i zaustavnih taktilnih traka), adaptaciji škola i školskih dvorišta.

Pored poboljšanja kvaliteta života građana i građanki Pirota sa invaliditetom, zabeleženo je i povećanje broja turista koje se može indirektno dovesti u vezu sa ovim aktivnostima. Naime, prema podacima Turističke organizacije Pirot, u 2017. godini značajno je povećan broj turista u odnosu na 2016. godinu, za oko 45%. Pored prirodnih vrednosti u okruženju Pirota, tome je doprinela i pristupačnost i dostupnost objekata kulturnog nasleđa – tvrđave Momčilov grad, Muzeja Ponišavlja, Planinarskog doma Dojkinci, zatvorenog bazena i otvorenih sportskih terena (Adrenalin park).

GRAD KRAGUJEVAC:
Nagrada za sveobuhvatno
delovanje na razvoju pristupačnosti
i socijalno uključivanje osoba
sa invaliditetom

NAGRAĐENA INICIJATIVA:
ISKRA – Centar za sport
i rekreaciju osoba
sa invaliditetom

Grad Kragujevac je dobio nagradu za sveobuhvatno delovanje na razvoju pristupačnosti i socijalno uključivanje osoba sa invaliditetom na osnovu velikog broja predloženih projekata i inicijativa. Jedna od najznačajnijih je inicijativa izgradnje Centra za sport i rekreaciju osoba sa invaliditetom „Iskra“.

Reč je o višenamenskom centru za rehabilitaciju i takmičarske pripreme paraolimpijskih sportista i sportistkinja površine 660 m², koji je izgrađen kao zadužbina Delta Fondacije. Objekat je u potpunosti prilagođen za rad i boravak osoba sa invaliditetom – nema arhitektonskih barijera, opremljen je induktivnim petljama, oznakama za snalaženje u prostoru na Brajevoj azbuci, vizuelnom i zvučnom protivpožarnom signalizacijom i drugim elementima pristupačnosti.

Centar „Iskra“ ima četiri smeštajne jedinice, multifunkcionalni prostor za edukaciju, seminare i druženja i sportsko-rehabilitacioni blok sa ordinacijom za terapijsku masažu, sobom za hidroterapiju, sportskom salom i ordinacijom za psihologa i pedagoga. U dvorištu objekta se nalaze atletska staza, teren za trening orijentacije osoba sa oštećenjem vida i teren za boćanje. Teretana, koja se nalazi u sklopu objekta, poseduje sprave za vežbanje prilagođene tako da ih mogu koristiti osobe sa i bez invaliditeta.

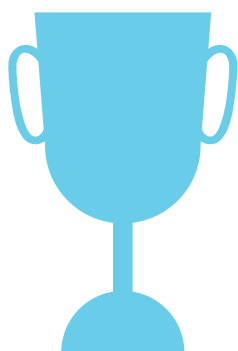

Pored toga, „Iskra“ omogućava razmenu stručnih kadrova iz oblasti sporta, održavanje seminara, razvoj saradnje kroz gostovanje paraolimpijskih ekipa, kako iz zemlje tako i iz inostranstva. U maju 2017. godine Kragujevac je, zahvaljujući uslovima koje pruža „Iskra“, bio domaćin otvorenog prvenstva Srbije u atletici u organizaciji Paraolimpijskog komiteta Srbije. Sadržaje „Iskre“ koriste i sportisti iz programa Specijalne Olimpijade (sportisti sa umanjenim intelektualnim sposobnostima) koji su postigli zapažene rezultate na domaćim i međunarodnim takmičenjima u protekle dve godine.

Dugoročni plan je da ovaj jedinstveni sportski objekat, koji je osmišljen da obezbedi najbolje uslove za rekreaciju i rehabilitaciju osoba sa invaliditetom, postane regionalni paraolimpijski centar.

INICIJATIVE NAGRAĐENE 2018. GODINE – KRUŠEVAC, SVILAJNAC, NOVI SAD

GRAD KRUŠEVAC:
Nagrada za strateško
promišljanje u razvoju
pristupačnosti

2018

NAGRAĐENA INICIJATIVA:
Plan održive urbane
mobilnosti za period
2017–2030. godine

Grad Kruševac je 2017. godine izradio Plan održive urbane mobilnosti (POUM) za period 2017–2030. godine. Kako je navedeno u POUM-u, organizovanje saobraćaja i urbano okruženje treba da doprinose stvaranju grada koji je pristupačan svim građanima i građankama, bez obzira na njihovu starost, pol, ekonomski status, mentalne i fizičke sposobnosti. Grad Kruševac ovim planom stvara osnovu za unapređenje postojećeg stanja u saobraćaju i poboljšanje uslova života u gradu. POUM predstavlja urbanističko planiranje grada i saobraćaja koje omogućava da sadržaji budu dostupni većem broju ljudi i time doprinosi brisanju razlika i stvaranju jednakih uslova za sve građane i građane. Cilj je da deca i mladi mogu lako i bezbedno doći do škole, da se roditelji sa decom u kolicima kreću bez barijera, da se osobe sa invaliditetom kreću samostalno i da se kretanje zaposlenih do radnih mesta i transport robe odvijaju nesmetano i brzo. Ovakav pristup omogućava da što više građana i građanki koristi gradska igrališta, trgove, ulice i parkove.

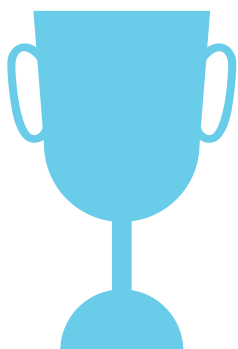

Izrada POUM-a je odraz promene u dosadašnjem načinu planiranja saobraćaja u kome su učestvovali samo stručnjaci i stručkinje iz oblasti planiranja saobraćaja u proces u kome učestvuju različiti akteri – različite institucije, stručnjaci/kinje iz različitih oblasti, udruženja, građani/ke i dr. POUM grada Kruševca predstavlja rezultat zajedničkog rada lokalne samouprave, predstavnika/ca javnih preduzeća, ustanova i udruženja koji su prepoznali održivu urbanu mobilnost kao bitan element u daljem razvoju lokalne zajednice. Treba istaći da je u stvaranje ovog plana bila uključena i šira javnost, koja je upoznata sa izradom POUM-a putem medija, sajta grada i tokom održavanja različitih manifestacija u gradu.

Posebno poglavlje u dokumentu posvećeno je potrebama osoba sa invaliditetom pri učestvovanju u saobraćaju, a akcionim planovima su predviđene mere za otklanjanje arhitektonskih barijera, poboljšanje pristupačnosti, informisanosti i podizanje svesti šire javnosti o značaju uklanjanja barijera. U ranijem periodu su u Kruševcu postojali samo zakošeni delovi pešačke staze na pojedinim pešačkim prelazima, koji nemaju sve elemente koji su propisani sada važećim Pravilnikom. Rekonstrukcijom trotoara u više saobraćajnica u užem centru grada počelo se sa ugradnjom taktilnih ploča i taktilnih polja bezbednosti. Najviše prostora za unapređenje pristupačnosti je u oblasti javnog prevoza, u smislu prilagođavanja vozila, opremanja autobuskih stajališta i pružanja informacija, te su akcionim planovima u okviru POUM-a predviđene i te mere.

Pored grada, u prethodnom periodu su inicijativu za povećanje pristupačnosti prihvatili i građani/ke i pojedini privrednici, pa su u više javnih objekata i stambenih zgrada ugrađene pristupne rampe.

OPŠTINA SVILAJNAC: Nagrada za aktivnosti i inicijative pravovremenog planiranja i uklanjanja arhitektonskih barijera

2018

NAGRAĐENA INICIJATIVA: Rekonstrukcija doma zdravlja

Opština Svilajnac je u 2016. godini kao glavni cilj postavila rekonstrukciju svih objekata u okviru kompleksa doma zdravlja u Svilajncu, čime bi proces rekonstrukcije svih zdravstvenih objekata na teritoriji opštine Svilajnac bio završen. Glavni objekat doma zdravlja je izgrađen pre više od 40 godina te je njegova rekonstrukcija predstavljala izazov. Izradu projektno-tehničke dokumentacije pratio je stručni tim Kancelarije za upravljanje javnim ulaganjima, koja je obezbedila sredstva za rekonstrukciju.

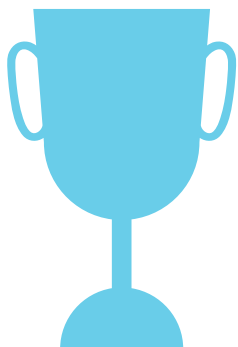
Jedan od ciljeva rekonstrukcije je bilo i unapređenje pristupačnosti objekta, pa je ovom rekonstrukcijom obuhvaćeno uklanjanje svih arhitektonskih barijera na objektu. Budući da se objekat sastoji od prizemlja i dve etaže, neophodna je bila izgradnja lifta koji bi svim korisnicima i korisnicama obezbedio pristup službama koje se nalaze na spratu. Pored lifta, izgrađena je pristupna rampa adekvatnog nagiba kojom je omogućen pristup prizemnom delu objekta, pristupačni šalter na glavnoj kartoteci odeljenja opšte prakse kao i toaleti pristupačni osobama sa invaliditetom u prizemlju i na prvom spratu objekta. Sva vrata na ordinacijama i prostorijama za intervencije su proširena i svi pragovi su uklonjeni kako bi bio omogućen nesmetan pristup osobama koja koriste invalidska kolica.

Takođe, bilo je potrebno reorganizovati službe doma zdravlja i učiniti objekat pristupačnim za sve korisnike i korisnice. Raspored službi u domu zdravlja je tokom vremena postao nefunkcionalan i neadekvatan, što je uzrokovalo loše snalaženje pacijenata/kinja u prostoru, a samim tim dodatno stvaralo loš ambijent u objektu i umanjivalo njegovu pristupačnost na svim nivoima. Dakle, novom organizacijom prostora bilo je potrebno ponovo rasporediti službe u okviru postojećeg unutrašnjeg kapaciteta objekta.

Nakon što su službe raspoređene u skladu sa potrebnim kapacitetima, bilo je neophodno obeležiti prostorije i osmisli način na koji će se omogućiti olakšano kretanje i snalaženje ljudi u datom prostoru. U skladu sa materijalizacijom unutrašnjih površina objekta, urađen je dizajn horizontalnih površina (komunikacija) u vidu linija-vodilja u različitim bojama i nijansama boja, gde svaka grupa boja odgovara različitom odeljenju, a svaka nijansa unutar jedne boje vodi do svih prostorija jedne službe koje su na raspolaganju pacijentima i pacijentkinjama. Linije-vodilje se nalaze u podu svakog odeljenja i kreću od centralnog šaltera svake službe i vode do ordinacija, prostorija za intervencije i toaleta za pacijente/kinje. Dakle, svaka služba je dobila svoju boju u enterijeru koja je prenešena i na eksterijer objekta, preko isticanja svih ulaza u objekat u skladu sa službom do koje ulaz vodi. Na taj način su službe u okviru doma zdravlja razdvojene i upečatljive u enterijeru i eksterijeru objekta.

GRAD NOVI SAD: Nagrada za institucionalnu podršku unapređenju pristupačnosti

2018

NAGRAĐENA INICIJATIVA: Rad i aktivnosti škole „Milan Petrović”

Grad Novi Sad je dobio nagradu za institucionalnu podršku unapređenju pristupačnosti koja se ogleda u kontinuiranoj podršci Školi za osnovno i srednje obrazovanje „Milan Petrović” (ŠOSO „Milan Petrović”).

ŠOSO „Milan Petrović” sa domom učenika je po broju i složenosti programa jedinstvena ustanova u Srbiji, koja se pod istim krovom bavi obrazovanjem, socijalnom i zdravstvenom zaštitom dece sa smetnjama u razvoju i osoba sa invaliditetom, svih uzrasta i životnih dobi.

Vodeći se idejom da je dobrobit svakog pojedinačnog učenika i učenice u fokusu svih njenih aktivnosti, Škola je lider u stvaranju inkluzivnog društva u svojoj sredini. Od devedesetih godina prošlog veka ova ustanova se transformisala u resursni centar koji inovativnim programima odgovara na potrebe svih korisnika/ca za dodatnom podrškom u ranom, predškolskom i školskom uzrastu u sistemu socijalne zaštite, u zapošljavanju, stanovanju, na radnom mestu.

Škola već dugi niz godina ima veliku podršku Grada Novog Sada u kreiranju programa podrške, te se kroz Program unapređenja socijalne zaštite Grada Novog Sada podržava 25 programa koje realizuje ŠOSO „Milan Petrović“, usluge socijalne zaštite kao što su dnevni boravci, rani razvoj dece do 3 godine, dodatna socijalna podrška detetu i učeniku, „Predah“, stanovanje uz podršku, radni centar i drugi programi, među kojima su i programi nagrađeni kao primeri dobre prakse: usluga dodatne podrške deci sa smetnjama u razvoju uzrasta od 4 do 6 godina upisanim u redovne vrtiće, Centar za rehabilitaciju dece i omladine sa smetnjama u razvoju i odraslih i starijih sa teškoćama i Servis za asistivnu tehnologiju.

Resursi za realizaciju navedenih programa su edukovani stručnjaci i stručnjakinje, pristupačan namenski opremljen prostor (slana soba, hidro-terapijski bazen, kinezi sale, prostor za terapiju pomoću konja, relaksacione sobe, radionice, kabineti), podržavajuća tehnologija i zbirka asistivne tehnologije i didaktičkog materijala. Pored korisnika/ca koji su upisani u Školu, programi podrške pružaju se i deci sa smetnjama u razvoju iz redovnih predškolskih ustanova i škola u Novom Sadu. To svedoči o ulozi Škole u procesu inkluzije i o poverenju koje su njeni stručnjaci/kinje stekli/e među sugrađanima i sugrađankama.

Škola „Milan Petrović“ i njeni zaposleni imaju proaktivnu ulogu u kreiranju pristupačnog okruženja, učestvuju u radu stručnih tela, izlažu na stručnim skupovima i učestvuju u različitim projektima koji se bave ovom tematičkom. Takođe, Škola u kontinuitetu sarađuje sa preko 20 organizacija civilnog društva, a kao dobar partner prepoznata je i u međunarodnoj saradnji u Evropskoj uniji i u regionu. Zahvaljujući tome, svakodnevno se unapređuje rad ustanove i kvalitet usluga, pa tako i život učenika/ca ali i svih stanovnika/ca Novog Sada.

NENAGRAĐENI PRIMERI DOBRE PRAKSE

Beogradska opština Vračar

Beogradska opština Vračar je u 2017. godini sprovela javni rad „Bez barijera – uklanjanjem fizičkih barijera do veće pristupačnosti“ uz podršku Nacionalne službe za zapošljavanje. Cilj javnog rada bio je povećan nivo pristupačnosti okruženja za sve građane i građanke Vračara uklanjanjem barijera i primenom standarda pristupačnosti. Javni rad je obuhvatao aktivnosti usmerene na povećanje infrastrukturne pristupačnosti lokalnog okruženja. Fotografisane su sve lokacije na teritoriji gradske opštine Vračar na kojima postoje barijere, odnosno koje nisu pristupačne – zelene površine, trotoari, parkovi i objekti u javnoj upotrebi. Tom prilikom je sačinjeno 3.800 fotografija na osnovu kojih je dobijena analiza stanja pristupačnosti na Vračaru. U skladu sa analizom, izrađena je Mapa nepristupačnosti – mapa Vračara sa tačnim lokacijama gde je potrebno spustiti ivičnjake, ukloniti stubiće, sanirati oštećenja na trotoaru, postaviti zvučnu signalizaciju na semaforu, postaviti rampe na javnim objektima i dr. U izradu Mape nepristupačnosti bili su uključeni predstavnici/e velikog broja udruženja osoba sa invaliditetom.

Grad Užice

Užičanima sa invaliditetom je ugradnjom panoramskog lifta u okviru rekonstrukcije starog železničkog mosta omogućena šetnja stazom duž kanjona Đetinje. Ova staza je, prema rečima gradonačelnika Užica, zaživela kao zelena, pešačka i biciklistička staza, a platforma i panoramski lift, pomoću kojih se sugrađani/ke penju na most, podiže bicikliste, osobe sa invaliditetom, roditelje sa malim bebama koje za šetnju koriste kolica i starije ljude kojima je kretanje alternativnim stepeništem naporno.

Grad Kragujevac

Pristupačnost kroz razvoj računarskih aplikacija pomogla je posetiocima Narodnog muzeja u Kragujevcu da virtuelno sagledaju stalnu postavku. Posetioci koji zbog stepenica ne mogu da se popnu na sprat muzeja imaju priliku da u prizemlju, koristeći uslužni računar, pregledaju sva izložena umetnička dela, da saznaju nešto više o njima i njihovim autorima i da se „prošetaju“ kroz sve sale koristeći kompjuterski miš i tastaturu.

DODELA NAGRADA ZA DOPRINOS RAZVOJU SVIH OBLIKA PRISTUPAČNOSTI U REPUBLICI SRBIJI

Ko može da učestvuje?

- Jedinice lokalne samouprave sa teritorije Republike Srbije (gradovi, opštine i gradske opštine).

Kojim aktivnostima i inicijativama je moguće konkurisati za Nagradu?

- Gradovi i opštine mogu da podnose prijave u jednoj ili više navedenih oblasti:
 - Za institucionalnu podršku unapređenju pristupačnosti
(npr. formiranje radnih tela, izdvajanje iz budžeta za pristupačnost, sprovođenje obuka o pristupačnosti za zaposlene u upravi i javnim službama, inovacije u javnom prevozu i drugo);
 - Za aktivnosti i inicijative pravovremenog planiranja i uklanjanja arhitektonskih barijera
(adaptacija objekata, obaranje ivičnjaka, prilagođavanje radnih mesta za osobe sa invaliditetom i slično);
 - Za aktivnosti i inicijative uklanjanja informaciono-komunikacionih barijera
(zapošljavanje osoba koje koriste znakovni jezik u javnim službama, opremanje objekata vizuelnim komunikacijama, taktilnim oznakama ili induktivnim petljama, korišćenje informacionih tehnologija u cilju prevazilaženja informacionih barijera u radu jedinica lokalne samouprave itd.);

Kakav je proces prijave?

- Zaštitnik građana, Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije i Stalna konferencija gradova i opština – Savez gradova i opština Srbije raspisuju javni poziv za podnošenje prijava za nagradu sa detaljnim uputstvima i prijavnim formularom početkom kalendarske godine.
- Prijavni formular može da se preuzme sa internet stranice Zaštitnika građana (www.zastitnik.rs) ili lično u prostorijama Stručne službe Zaštitnika građana u Deligradskoj 16 u Beogradu.
- Sve zainteresovane jedinice lokalne samouprave treba da popune prijavni formular, dopune ga opisima i drugim relevantnim detaljima o inicijativi kojom konkurišu i da prilože prateću dokumentaciju (akte, ugovore, fotografije i dr.) kao dokaz o sprovedenim inicijativama i aktivnostima.
- Prijave se mogu dostaviti lično ili putem pošte na gore navedenu adresu, kao i elektronskom poštom na adresu pristupacnost@zastitnik.rs do datuma koji je naznačen u javnom pozivu.

Kako će dobitnici nagrada biti odabrani?

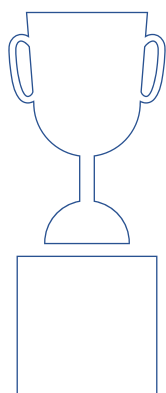
- Pristigle prijave ocenjuje konkursna komisija koju čine predstavnici/e Zaštitnika građana, Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, Stalne konferencije gradova i opština i udruženja građana koji su članovi Saveta Zaštitnika građana za osobe sa invaliditetom. Komisija odlučuje o prijavama na osnovu kriterijuma koji su objavljeni u javnom pozivu.
- Komisija će posetiti gradove, opštine i gradske opštine koji su ušli u uži izbor za dodelu nagrada, nakon čega će doneti odluku o dobitniku nagrade.

Kada će se znati ko je dobio nagradu?

- Precizne informacije o datumima i rokovima objavljuju se u javnom pozivu.

Koga kontaktirati za više informacija?

- Zaštitnik građana:
telefon: 011 2068 145
elektronska pošta: pristupacnost@zastitnik.rs

Novembar 2018.

Nagrada za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti 2017/2018